Zbierka súdnych rozhodnutí

Vec C-399/11

Stefano Melloni
proti
Ministerio Fiscal

[návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Tribunal Constitucional (Španielsko)]

„Policajná a súdna spolupráca v trestných veciach — Európsky zatykač — Postupy odovzdávania medzi členskými štátmi — Rozhodnutia vydané v konaní, na ktorom sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila — Výkon trestu uloženého v neprítomnosti — Možnosť preskúmania rozsudku“

Abstrakt – Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 26. februára 2013

1. *Akty inštitúcií — Časová platnosť — Procesné pravidlá — Uplatnenie na spory prejednávané v čase nadobudnutia ich účinnosti — Článok 4a rámcového rozhodnutia 2002/584 — Uplatnenie na uznávanie a výkon rozhodnutí vydaných v rámci konania o odovzdaní, ktoré prebieha v čase nadobudnutia jeho účinnosti.*

   (Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584, zmenené a doplnené rámcovým rozhodnutím 2009/299, článok 4a a článok 8 ods. 2)

2. *Justičná spolupráca v trestných veciach — Rámcové rozhodnutie o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi — Dôvody na nepovinné nevykonanie európskeho zatykača — Zatykač vydaný na účely výkonu trestu uloženého v neprítomnosti — Výkon podriadený podmienke možnosti preskúmania rozhodnutia vydaného v neprítomnosti v členskom štáte, ktorý vydal zatykač — Nezlučiteľnosť*

   (Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584, zmenené a doplnené rámcovým rozhodnutím 2009/299, článok 4a ods. 1)

3. *Justičná spolupráca v trestných veciach — Rámcové rozhodnutie o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi — Dôvody na nepovinné nevykonanie európskeho zatykača — Zatykač vydaný na účely výkonu trestu uloženého v neprítomnosti — Povinnosť vydania v prípade splnenia podmienok stanovených v článku 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 — Porušenie práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces — Porušenie práva na obhajobu — Neexistencia*

   (Charta základných práv Európskej únie, článok 47 a článok 48 ods. 2; rámcové rozhodnutie Rady 2002/584, zmenené a doplnené rámcovým rozhodnutím 2009/299, článok 4a ods. 1)

4. *Základné práva — Charta základných práv Európskej únie — Úroveň ochrany — Základné práva zaručené ústavou členského štátu — Európsky zatykač vydaný na účely výkonu trestu uloženého v neprítomnosti — Možnosť štátu, aby v súlade s právom na spravodlivý proces a právom na obhajobu, zaručenými svojou ústavou, podriadil odovzdanie podmienke, že odsudzujúce rozhodnutie je možné preskúmať v členskom štáte, ktorý vydal zatykač — Neexistencia*

(Charta základných práv Európskej únie, článok 53; rámcové rozhodnutie Rady 2002/584, zmenené a doplnené rámcovým rozhodnutím 2009/299, článok 4a ods. 1)

1. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 31, 32)

2. Článok 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím 2009/299, sa má vykladať v tom zmysle, že vykonávajúcemu súdnemu orgánu v prípadoch uvedených v tomto ustanovení bráni podriadiť výkon európskeho zatykača vydaného na účely výkonu trestu podmienke možnosti preskúmania odsudzujúceho rozsudku vydaného v neprítomnosti v členskom štáte, ktorý vydal zatykač.

Riešenie, ktoré si normotvorca Únie zvolil, spočívajúce v taxatívnom stanovení prípadov, v ktorých treba vychádzať z toho, že výkon európskeho zatykača vydaného na účely výkonu rozhodnutia vydaného v neprítomnosti neporušuje právo na obhajobu, je nezlučiteľné s ponechaním možnosti vykonávajúceho súdneho orgánu podriadiť tento výkon podmienke, aby predmetný odsudzujúci rozsudok bolo možné preskúmať, s cieľom zabezpečiť právo dotknutej osoby na obhajobu.

(pozri body 44, 46, bod 1 výroku)

3. Článok 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím 2009/299, neporušuje ani právo na účinný opravný prostriedok zaručené článkom 47 Charty, ani právo na obhajobu zaručené článkom 48 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, a je teda zlučiteľné s požiadavkami vyplývajúcimi z týchto článkov.

Hoci právo obvinenej osoby byť prítomná na konaní je podstatným prvkom práva na spravodlivý proces, toto právo nie je absolútne. Obvinená osoba sa ho môže z vlastnej slobodnej vôle výslovne alebo konkludentne vzdať pod podmienkou, že takéto vzdanie sa bude jednoznačne preukázané, sprevádzané minimálnymi zárukami zodpovedajúcimi jeho závažnosti a nebude odporovať nijakému dôležitému verejnému záujmu. Konkrétne, k porušeniu práva na spravodlivý proces nedôjde, hoci sa obvinená osoba konania osobne nezúčastnila, ak bola informovaná o stanovenom termíne a mieste konania alebo splnomocnila právneho zástupcu, aby ju na tento účel obhajoval.

Okrem toho harmonizácia podmienok výkonu európskych zatykačov vydaných na účely výkonu rozhodnutí, ku ktorým sa dospelo v konaní, ktorého sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila, dosiahnutá rámcovým rozhodnutím 2009/299, sa snaží, ako vyplýva z jeho článku 1, posilniť procesné práva osôb, voči ktorým prebieha trestné konanie, a najmä zlepšiť vzájomné uznávanie justičných rozhodnutí medzi členskými štátmi.

(pozri body 49, 51, 53, 54, bod 2 výroku)

4. Článok 53 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že neumožňuje členskému štátu podriadiť odovzdanie osoby odsúdenej v neprítomnosti podmienke možnosti preskúmania odsudzujúceho rozsudku v štáte, ktorý vydal zatykač, aby sa predišlo porušeniu práva na spravodlivý proces a práva na obhajobu zaručených jeho ústavou.

Iný výklad článku 53 Charty by totiž narúšal zásadu prednosti práva Únie, pretože by umožňoval členskému štátu vytvárať prekážky uplatnenia aktov práva Únie, ktoré sú v úplnom súlade s Chartou, ak by nerešpektovali základné práva zaručené ústavou tohto štátu.

Isteže, článok 53 Charty potvrdzuje, že ak si akt práva Únie vyžaduje vnútroštátne vykonávacie opatrenia, vnútroštátne orgány môžu uplatniť vnútroštátne štandardy ochrany základných práv, pokiaľ toto uplatnenie neohrozí úroveň ochrany vyplývajúcu z Charty, ako ju vykladá Súdny dvor, ani prednosť, jednotnosť a účinnosť práva Únie. Článok 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím 2009/299, však nepriznáva členským štátom možnosť odmietnuť vykonať európsky zatykač, ak sa na dotknutú osobu vzťahuje niektorý z prípadov uvedených v danom ustanovení.

Ak by sa členskému štátu umožnilo dovolávať sa článku 53 Charty s cieľom podriadiť odovzdanie osoby odsúdenej v neprítomnosti podmienke, ktorá nie je stanovená v rámcovom rozhodnutí 2009/299, že odsudzujúci rozsudok je možné preskúmať v štáte, ktorý vydal zatykač, aby sa predišlo porušeniu práva na spravodlivý proces a práva na obhajobu uznaných ústavou vykonávajúceho členského štátu, viedlo by to – spochybňujúc jednotnosť štandardu ochrany základných práv stanovenú týmto rámcovým rozhodnutím – k narušeniu zásad vzájomnej dôvery a uznávania, ktoré sa toto rámcové rozhodnutie snaží ustanoviť, a v dôsledku toho k ohrozeniu jeho účinnosti.

(pozri body 58, 60, 61, 63, 64, bod 3 výroku)